

Jan Schans Christensen

Kapitalselskaber

Aktie- og anpartsselskabsret

7. udgave

 KARNOV
GROUP

Jan Schans Christensen
Kapitalselskaber – Aktie- og anpartsselskabsret
7. udgave/1. oplag
© Karnov Group Denmark A/S, København 2024

ISBN 978-87-619-4550-1

Omslag: Axel Surland, Ljungbyhed
Sats: Integra, Indien
Tryk: Drukarnia WDS Sandomierz, Polen

Denne bog er beskyttet i medfør af gældende dansk lov om ophavsret. Kopiering må kun ske i overensstemmelse med loven. Det betyder f.eks., at kopiering til undervisningsbrug kun må ske efter aftale med Copydan Tekst og Node.
Alle rettigheder forbeholdes.

Indholdsoversigt

FØRSTE DEL

Selskabsrettens grundelementer samt almene temaer 21

Kapitel 1

Selskabsrettens karakteristika og baggrund 23

Kapitel 2

Selskabsrettens kilder og reguleringsteknik; EU-ret 59

Kapitel 3

Selskabsstatuttet; anerkendelse af selskaber 109

Kapitel 4

Kapitalejer og selskab 125

Kapitel 5

Almindelige retsgrundsætninger i selskabsretten 135

Kapitel 6

Kapital, stemmeret og hæftelse 153

Kapitel 7

Kapitalandelen som begreb og værdipapir 175

Kapitel 8

Vedtægter og ejeraftale 209

Kapitel 9

Corporate Governance 227

Kapitel 10

Børs- og kapitalmarkedsret 247

Kapitel 11

Kapitalmarkedsteori og værdiansættelse 275

ANDEN DEL

Enkelte emner inden for kapitalselskabsretten 289

Kapitel 12

Stiftelse 291

Kapitel 13

Forhøjelse af selskabskapital 339

Kapitel 14

Kapitalnedsættelse og kapitaltab 373

Kapitel 15

Kapitalselskabers ydelse af økonomisk bistand 389

Kapitel 16

Egne kapitalandele 415

Kapitel 17

Selskabsledelsen 429

Kapitel 18

Generalforsamlingen 499

Kapitel 19

Årsrapport, revision og granskning 563

Kapitel 20

Udbytte og gave 601

Kapitel 21

Virksomhedssammenslutninger, fusion, spaltning, omdannelse mv. 613

Kapitel 22

Koncerner og filialer 651

Kapitel 23

Selskabers ophør 667

Kapitel 24

Erstatnings- og strafansvar 683

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Indholdsoversigt	7
Forkortelser	19

FØRSTE DEL

Selskabsrettens grundelementer samt almene temaer

Kapitel 1

Selskabsrettens karakteristika og baggrund	23
1.1. Selskabsretten som disciplin og selskabsformerne	23
1.2. Selskabsretlig aftalefrihed	28
1.3. Juridiske personer og hovedelementer i reguleringen heraf ...	31
1.4. Træk af selskabsrettens historie	35
1.5. Selskabsreformen af 2009	40
1.6. Indførelsen og afskaffelsen af iværksætterselskabet (IVS), ændring af minimumkapitalkrav mv.	48
1.7. Registrering mv.	50
1.8. Aktie- og anpartsselskabers rolle i erhvervslivet	54
1.9. Partnerselskabet	55

Kapitel 2

Selskabsrettens kilder og reguleringsteknik; EU-ret	59
2.1. Selskabsrettens kilder	59
2.2. Reguleringsteknik	61
2.3. Principielle reguleringsmæssige overvejelser bag 2009- selskabsreformen	65
2.4. EU-retlig påvirkning af selskabsretten – baggrund og traktatmæssigt grundlag	71
2.5. Fokus for den EU-retlige regulering af selskabsretten	72
2.6. EU-retsakter inden for selskabsretten	77
2.6.1. Almene overvejelser	77
2.6.2. De vedtagne EU-retsakter	79
2.6.3. De ikke-vedtagne EU-retsakter	97

2.7. Det Europæiske Selskab (SE-selskabet)	102
2.8. Perspektiver for EU-selskabsretten	106

Kapitel 3

Selskabsstatuttet; anerkendelse af selskaber.	109
3.1. Selskabers nationalitet	109
3.2. Anerkendelsen af selskaber i EU	114
3.3. Primær og sekundær etablering samt grænseoverskridende fusioner og spaltninger	115
3.4. Anvendelsen af de enkelte retsregler	123

Kapitel 4

Kapitalejer og selskab	125
4.1. Baggrund	125
4.2. Etableringen af kapitalejerforholdet	125
4.2.1. Det økonomiske aspekt	125
4.2.2. Tegningen af kapitalandele	126
4.3. Det løbende forhold mellem kapitalejer og selskab.	131
4.3.1. Ejerskabet til selskabet	131
4.3.2. Kapitalejerens rettigheder og pligter	132
4.4. Kapitalejerforholdets ophør.	134

Kapitel 5

Almindelige retsgrundsætninger i selskabsretten	135
5.1. Baggrund	135
5.2. Den selskabsretlige ligeretsgrundsætning	135
5.3. Den selskabsretlige generalklausul.	144
5.4. Loyalitet, chikane og retsmisbrug i selskabsretten.	149

Kapitel 6

Kapital, stemmeret og hæftelse	153
6.1. Selskabslovens krav om mindstekapital; typer af kapitalandele.	153
6.2. Kursbegrebet.	158
6.3. Stemmeret, stemmeretsdifferentiering og -begrænsning; ejerlofter	159
6.4. Den begrænsede hæftelse i kapitalselskaber.	168

Kapitel 7

Kapitalandelen som begreb og værdipapir	175
7.1. Grundtræk ved kapitalandelen.	175
7.2. Udstedelse af aktier via en værdipapircentral; fondsaktiver.	177

7.3. Kravene til ejerbeviser	179
7.4. Ejerbeviset som værdipapir	182
7.5. Differentiering og begrænsninger ved kapitalandele	184
7.6. Omsættelighedsbegrænsninger	184
7.7. Navnekapitalandele og ihændehaveraktier	187
7.8. Negotiabilitet; erhververens forhold til tredjemand og selskab	189
7.9. Individual- og minoritetsrettigheder	192
7.10. Overførsel af stemmeret	196
7.11. Interimsbeviser, tegningsretsbeviser mv.	196
7.12. Ejerbog	198
7.13. Betydelige kapitalposter; ejerregister mv.	201
7.14. Mortifikation af ejerbeviser	207

Kapitel 8

Vedtægter og ejeraftale	209
8.1. Selskabets vedtægter	209
8.1.1. Almene bemærkninger	209
8.1.2. Retlig kategorisering	210
8.1.3. Fortolkning og gyldighed	212
8.2. Ejerftaler	216
8.2.1. Almene bemærkninger	216
8.2.2. Samspil mellem vedtægter og ejeraftale; sædvanlige vilkår i ejerftaler	217
8.2.3. Misligholdelse, fortolkning og gyldighed	222

Kapitel 9

Corporate Governance	227
9.1. Corporate governance – selskabsstyring	227
9.2. De danske initiativer	234
9.3. Ledestjernen ved selskabsdrift	235
9.4. Kapital- og ejerstruktur	241
9.5. Markedet for corporate control	244

Kapitel 10

Børs- og kapitalmarkedsret	247
10.1. Baggrund og grundtræk	247
10.2. De juridiske rammer og institutionerne	249
10.3. Optagelse af værdipapirer til handel og notering på et reguleret marked	252
10.4. Oplysningsforpligtelser	257

10.5. Insiderhandel mv.	260
10.6. Takeovers	265

Kapitel 11

Kapitalmarkedsteori og værdiansættelse	275
11.1. Baggrund	275
11.2. Kapitalmarkedsteori.	276
11.2.1. The Efficient Market Hypothesis	276
11.2.2. Klassisk teori	277
11.2.3. Risiko	277
11.3. Vurderingsmodeller	279
11.3.1. Almene bemærkninger	279
11.3.2. De enkelte vurderingsmodeller	280

ANDEN DEL

Enkelte emner inden for kapitalselskabsretten

Kapitel 12

Stiftelse	291
12.1. Stiftelsesreglerne i korte træk	291
12.2. Stifterne og kravene til disse	294
12.3. Stiftelsesdokumentet	296
12.4. Vedtægterne	298
12.4.1. Obligatoriske bestemmelser	298
12.4.2. Betinget obligatoriske bestemmelser	309
12.4.3. Fakultative bestemmelser	311
12.5. Kapitalindskud	312
12.5.1. Generelt	312
12.5.2. Grundlaget for tegningen	313
12.5.3. Indskudsformerne	314
12.5.4. Tegning af aktier og anparter samt accept af tegnings	321
12.5.5. Indbetaling og berigtigelse af kapitalindskuddet ...	324
12.6. Stiftelsens retsvirkning	330
12.7. Anmeldelse og registrering; retsstilling i tiden frem til registrering	331
12.7.1. Anmeldelse og registrering	331
12.7.2. Retstilling i tiden frem til registrering	332

Kapitel 13

Forhøjelse af selskabskapital	339
13.1. Baggrund	339
13.2. Grundlaget for beslutningen om forhøjelse og tegning ...	340
13.3. Indskudsformerne	344
13.4. Krav til vedtagelse af kapitalforhøjelse	347
13.4.1. Almene bemærkninger	347
13.4.2. Kontantforhøjelser – fortegningsretten i SL og fravigelser af denne	347
13.4.3. Kapitalforhøjelser ved apportindskud og gældskonvertering	353
13.5. Generalforsamlingens bemyndigelse til det centrale ledelsesorgan	354
13.6. Konvertible gældsbreve, købsoptioner, warrants mv.	356
13.6.1. Konvertible gældsbreve	356
13.6.2. Købsoptioner	359
13.6.3. Warrants (tegningsoptioner)	360
13.6.4. Udbyttegivende gældsbreve mv.	361
13.7. Tegning af kapitalandele samt accept af tegning	362
13.8. Særligt om emissioner via en fondsbørs mv.	364
13.9. Berigtigelse af kapitalindskuddet	368
13.10. Fondsemission	368
13.11. Anmeldelse og registrering	371

Kapitel 14

Kapitalnedsættelse og kapitaltab	373
14.1. Kapitalnedsættelse	373
14.1.1. Baggrund – motiver og former for kapitalnedsættelse	373
14.1.2. Beslutningsgrundlaget, beslutningen og nedsættelsesformerne	375
14.1.3. Krav til vedtagelse af kapitalnedsættelse	381
14.1.4. Anmeldelse og registrering	382
14.1.5. Amortisation og tvangsindløsning	382
14.2. Kapitaltab	385
14.2.1. Baggrund	385
14.2.2. Reaktionspligten i SL § 119	386

Kapitel 15

Kapitalselskabers ydelse af økonomisk bistand	389
15.1. Baggrund	389
15.2. Økonomisk bistand til moderselskaber, ledelse og kapitalejere mv.	390
15.2.1. SL § 210 i hovedtræk	390
15.2.2. Personkredsen i SL § 210	393
15.2.3. Dispositioner omfattet af SL § 210	396
15.2.4. Undtagelser fra SL § 210	398
15.3. Selvfinansiering	405
15.3.1. Reglerne i hovedtræk; muligheden for at yde selvfinansiering	405
15.3.2. Det resterende forbud mod at yde selvfinansiering	408
15.4. Brud på reglerne om økonomisk bistand, herunder selvfinansiering	413

Kapitel 16

Egne kapitalandele	415
16.1. Generelt	415
16.2. Erhvervelse af egne kapitalandele inden for selskabets frie reserver	417
16.3. Andre tilfælde, hvor selskabet kan erhverve egne kapitalandele	422
16.4. Afhændelse af egne kapitalandele	424
16.5. Egne kapitalandeles retlige og økonomiske stilling	425
16.6. Den særlige børs- og kapitalmarkedsretlige regulering af handel med egne aktier	426

Kapitel 17

Selskabsledelsen	429
17.1. Ledelsen og selskabet	429
17.2. Ledelsesstrukturen	430
17.2.1. Baggrund	430
17.2.2. Valgmulighederne i selskabsloven	433
17.2.3. Begreber: Det centrale ledelsesorgan, det øverste ledelsesorgan og ledelsen	436
17.3. Bestyrelsens, direktionens og tilsynsrådets opgaver og funktioner	437
17.3.1. Den traditionelle model: Bestyrelse og direktion	437
17.3.2. Den tostrengede model: Direktion og tilsynsråd	442

17.3.3. Særligt om anpartsselskabers ledelse	443
17.3.4. Brud på kompetencereglerne og delegation af kompetence	443
17.4. Myndighedskrav mv. til bestyrelse, tilsynsråd og direktion. . .	445
17.5. Størrelsen af, valg til og sammensætning af bestyrelse og tilsynsråd	446
17.6. Særligt om medarbejdernes ret til at vælge medlemmer til bestyrelse og tilsynsråd	451
17.7. Valgperioden	456
17.8. Bestyrelsens kompetence i forhold til generalforsam- lingen	458
17.9. Arbejdet i bestyrelsen og tilsynsrådet	462
17.10. Direktionen	475
17.11. Repræsentantskab	477
17.12. Aflønning af bestyrelse, tilsynsråd og direktion	477
17.13. Inhabilitet	483
17.14. Tavshedspligt, spekulation og insiderforbud	487
17.15. Protokoller mv.	490
17.16. Forholdet udadtil	490

Kapitel 18

Generalforsamlingen	499
18.1. Generalforsamlingen som forum for udøvelse af indflydelse	499
18.2. Anvendelse af moderne teknologi i forbindelse med generalforsamling og ved kommunikation med kapitalejerne	505
18.2.1. Generelt	505
18.2.2. Elektroniske generalforsamlinger	506
18.2.3. Elektronisk kommunikation	512
18.3. Indkaldelse	515
18.4. Dagsorden og forslagsret	521
18.5. Stedet for generalforsamlingen	525
18.6. Kapitalejernes møde- og taleret samt sproget på generalfor- samlingen	527
18.7. Ledelsens og revisionens pligt til at besvare spørgsmål og deltage	533
18.8. Stemmeret på generalforsamlingen	536
18.9. Dirigenten	542
18.10. Beslutninger på generalforsamlingen	547
18.11. Ugyldige generalforsamlingsbeslutninger	556

Kapitel 19

Årsrapport, revision og granskning	563
19.1. Baggrund for regnskabsaflæggelse og hovedprincipperne i ÅRL	563
19.2. Regnskabsklasserne	573
19.3. Årsrapportens bestanddele.	574
19.3.1. Generelt.	574
19.3.2. Balancen	575
19.3.3. Resultatopgørelsen	580
19.3.4. Egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter	581
19.3.5. Ledelsesberetning og -påtegning	582
19.3.6. Supplerende beretninger.	584
19.4. Regnskabsåret.	585
19.5. Årsrapportens aflæggelse, godkendelse og indsendelse	586
19.6. Revision	587
19.7. Revisor	593
19.7.1. Baggrund og regulering i hovedtræk	593
19.7.2. Kravene til revisor.	596
19.7.3. Valg, funktionsperiode og ophør af hverv.	596
19.8. Granskning.	599

Kapitel 20

Udbytte og gave.	601
20.1. Baggrund for udbyttereglerne	601
20.2. Udbyttereglerne i grundtræk	601
20.3. Krav til vedtagelse af beslutninger relateret til udbytte. . . .	607
20.4. Forfaldstidspunkt, tilbagebetaling og hæftelse	608
20.5. Gaver.	609

Kapitel 21

Virksomhedssammenslutninger, fusion, spaltning, omdannelse mv. . .	613
21.1. Baggrund	613
21.2. Fusion.	615
21.2.1. Fusionsbegrebet	615
21.2.2. Grundlaget for beslutningen om fusion	617
21.2.3. Vedtagelse af fusionen	625
21.2.4. Kapitalejernes mulighed for at få godtgørelse	627
21.2.5. Kreditorernes ret til at anmelde krav	628
21.2.6. Fusionens registrering og retsvirkninger	628
21.2.7. Grænseoverskridende fusioner	632

21.3.	Erhvervelse af kapitalandele og aktiver	637
21.4.	Spaltning	639
21.4.1.	Spaltningsbegrebet	639
21.4.2.	Grundlaget for beslutningen om spaltning	640
21.4.3.	Vedtagelse af spaltningen	643
21.4.4.	Godtgørelse, ret til at anmelde krav, registrering og retsvirkninger	644
21.4.5.	Solidarisk hæftelse mv.	644
21.4.6.	Grænseoverskridende spaltninger	645
21.5.	Omdannelse mv.	647
21.6.	Grænseoverskridende omdannelse (flytning af hjemsted). . .	648

Kapitel 22

Koncerner og filialer	651
22.1. Baggrund – grupper af selskaber	651
22.2. Koncernbegrebet	653
22.3. Koncernledelse	655
22.4. Retsvirkninger af, at der foreligger en koncern	658
22.4.1. Baggrund.	658
22.4.2. Kapitalrelaterede bestemmelser	659
22.4.3. Bestemmelser om information og oplysning mv.; væsentlige transaktioner mellem nærtstående parter.	660
22.4.4. Bestemmelser om ledelsesmæssige forhold	663
22.4.5. Bestemmelser om øvrige forhold	663
22.5. Filialer.	663

Kapitel 23

Selskabers ophør	667
23.1. Baggrund – ophørsformerne	667
23.2. Frivillig og pligtmæssig likvidation	668
23.2.1. Grundlag og beslutning	668
23.2.2. Likvidator	670
23.2.3. Gennemførelsen af likvidationen	671
23.2.4. Ophævelse af likvidationen og genoptagelse af virksomheden	675
23.2.5. Genoptagelse af boet	676
23.2.6. Opløsning ved betalingserklæring	677
23.3. Tvangsopløsning	679
23.4. Konkurs mv.	680

Kapitel 24

Erstatnings- og strafansvar	683
24.1. Baggrund – hensyn bag og principper for erstatningsansvaret	683
24.1.1. Hensynene bag erstatningsansvaret.	683
24.1.2. Principperne for erstatningsansvaret.	685
24.2. Erstatningsansvaret for medlemmer af ledelsen samt stiftere	689
24.2.1. Generelt om ansvaret.	689
24.2.2. De enkelte ansvarssituationer	707
24.2.3. Fremgangsmåden ved sagsanlæg, forældelse mv.	714
24.3. Erstatningsansvaret for aktionærer og anpartshavere	718
24.4. Strafansvaret i selskabssammenhæng	719
Litteraturfortegnelse	721
Domsregister	737
Stikordsregister	741